

volitev" — reče, da si te pravice po nobeni sili ne dá vzeti, in namesti g. Hrena izvoli g. H. Turka.

Gosp. dr. Vošnjak se zopet oglasi in zahteva, naj prvosednik imenuje g. Grassellija. (Velik hrup in vpitje potrjuje dr. Vošnjakovo zahtevo.) Ko prestane hrup, reče gosp. prvosednik: Jaz se ne dam terorizirati; to sem rekel in pri tem ostanem; dolžnost moja je, da ne oddam nobene pravice prvosednikove. (Nemir, hrup, oho! vpitje glaseče se: Vi nas terorizirate, to je inper-tinentno! Omeniti je treba, da je gotovo to, da bilo je mnogo tacih ljudi v dvorani, ki niso udje, pa so glasovali in kričali.)

Gosp. dr. Vošnjak: Ker g. prvosednik ni hotel ozirati se na moj predlog, nasvetujem, naj se skrutinovanje koj tukaj začne in vrši vpričo nas.

Gosp. prvosednik: Škrutinovalo se bode v Matični sobi, ne tukaj. (Strašen hrup in vpitje; g. predsednik večkrat pozvoni; vendar se hrup ne poleže.)

Gosp. prvosednik: Seja je končana.

Bilo je ob pol dvanajste ure. Gosp. Lésar volilne liste zavije ter jih nese v Matično sobo. Gosp. H. Turk in drugi skrutinatorji ga spremljajo. Ondi se zavitek vpričo vseh skrutinatorjev na mnogih mestih zapečati z Matičnim pečatnikom in g. Turkovim prstanom, in skrutinovanje odloži na popoldne.

O izidu volitev glej zapisnik o številjenji glasov razglašen v „Novicah“ str. 318.

Slovensko slovstvo.

* „Slavjan“, časnik slovstven i uzajemen za Slavjane književne i prosvetljene

je naslov novemu znanstvenemu časniku, ki ga bode izdajal, deloma v gajici, deloma v cirilici, naš občeznani pisatelj in domorodec gosp. župnik Matija Majar.

„Slavjan“ bode izhajal desetkrat na leto in dan ter veljal s poštnino vred 3 gold.

Prvi list „na ogled“ izide v začetku prihodnjega meseca.

Mnogovrstne novice.

* Število prebivalcev svetá znaša okoli 1377 milijonov. Rêči pa se more, da je morebiti komaj četrtina vseh šteta. Od ravno rečenih milijonov spada jih na

Evropo s	178.130	geograf. štirj. miljami	301,600.000
Azijo s	796.005	„ „ „	794,000.000
Avstralijo s	161.105	„ „ „	4,365.000
Afriko s	543.570	„ „ „	192,520.000
Ameriko s	747.680	„ „ „	84,520.000

London, glavno Angleško mesto, šteje 3 milijone in 251.800 prebivalcev, Pariz, glavno Francosko mesto, 1 milijon in 794.300, Dunaj, glavno Avstrijsko mesto, s predmestji in predtrgi 833.855, Berolin, glavno Prusko mesto, 825.389.

* Jugoslavenskih dijakov je bilo preteklo leto na vseučilišču Dunajskem okoli 220, v Gradcu blizo 200, v Pragi 15. „Obzor“ po pravici praša: „zakaj ni še vseučilišča v Zagrebu?“ — „Deutsche Wissenschaft, deutsche Bildung ginge zum T....“ — odgovarja „Neue freie Presse“.

* Za stroške Dunajske razstave prihodnje leto je dovoljeno 6 milijonov; časnik „Weltausstellungs-Zeitung“ pa je preračunal, da bodo razstavni stroški znašali 12 milijonov gold. Saj imamo denarja kakor peska! — Zadnja Pariška razstava je stala 10 milijonov, predzadnja pa 5, zadnja Londonska 4½, prva Londonska pa ne cela 2 milijona gold. našega denarja.

Dopisi.

Iz Gradca 15. okt. (Poziv.) Ustanovila se je podpiralna zaloga

za revne slovanske dijake, vpisane na graškem vseučilišču. Slavni akademični senat je potrdil določila o oskrbovanji z odlokom 19. junija tega leta, štev. 693; dijaki slovanski sami zavezali so se, da podaré na semester po 50 krajc. revnim svojim bratom. Ali ti doneski niso zadosti; treba bolje podpore, da se olajša težko breme, katero ovira slovanskim dijakom pot do izobraženja. Zato prosi podpisani odbor vse rodoljube slovanske, da pripomorejo po svoji moči mladenčemu, kateri se hočejo posvetiti po končanem svojem učenju zdravništvu, pravništvu ali podučevanju mladeži.

Odbor biti hoče porok, da se bodo podpirali le res pridni in vredni dijaki.

Donesek naj pošlje vsak blagovoljno „oskrbovalnemu odboru podpiralne zaloge za slovanske dijake“ v Gradec (Graz, Universität) in naj izvoli izreči, želi li, da se donesek prišteje glavnici ali da je prostovoljni donesek.

Prof. dr. Krek, predsednik.

Prof. dr. Biderman, blagajnik. Fr. Hubad, tajnik.

Iz Metlike 18. okt. — Minister poljedelstva je povabil g. dr. viteza Zavinšek-a, predsednika tukajšnje svilarske družbe, da se vdeleži agraričnega kongresa na Dunaji.

Novomesto. (Prepoved živinskih sejmov.) Ker je v več krajih Novomeškega in Žuženberškega dačnega okraja bolezen v gobcu in na parkljih govejo žižino napadla, je živinski sejm 28. dne tega meseca v Žuženberku, 2. dne prihodnjega meseca novembra pa v Mirni prepovedan.

C. k. okrajno glavarstvo v Novem mestu.

Iz Črnič 18. okt. — V čitalnici naši bode 27. dne t. m. beseda s plesom; predstavljali se boste dve igri, namreč „Lahkoumna Ěmica“ ali „mladost norost“, igra v dveh djanjih, in pa „Svoje glavneži“, igra v enem djanji. Vstopnina k „besedi“ za neude 20 soldov, k plesu 1 forint. — K tej narodni veselici vabi vljudno vse slovanske rodoljube odbor.

Iz Vrhnike 19. okt. (Mulej-Obrezova stranka propala) je 15. in 16. dne t. m. pri jako hudi občinski volitvi, vsaj toliko, da imamo upanje, ako se novoizvoljeni odborniki ne omamijo, — kar se je žalibog pri več brezznačajnikih zgodilo — dobimo na prestol županijski moža domačega, v občinskih rečéh izvedenege, za blagor občinega skrbnega in poštenega Slovenca, kateri bode posmodil in razrušil gnjezdo egoistov in zanikerno, psevdoliberalno mislečo, staro zalego. Kako strašno se novega župana naši nemčurji bojé, da ne bi vzdignil prezgodaj temnega 24 letnega zagrinjala njihove zaspane delavnosti, vedó že bralci „Novic“, in tisti, kateri so pri sedanji volitvi občinskih odbornikov nazoči bili, ter opazovali dolgonosate obraze nemčurjev, kateri so se penili, grbančili in pogledovali, ko lačni kameleon na krivem štoru.

Volitev v obče bila je jako viharna, podkupljenih fraklarjev za nemčursko stranko prav obilna množica, agitacija in zabavljanje zoper nas prav po nemčursko, toraj nepopisljivo. V Ljubljani je stranka nemčurska natisnila nekaj dni poprej, čujte! slovenska volilna priporočila in vsem volilcem brez izjemka po kmetih razposlala po beričih, kateri so ob enem nevednemu ljudstvu zagatovljali, da morajo priti in samo te voliti, če ne, zapadejo globi od 2 do 5 gold. Toraj prav lepo tolmačanje postave! Zadnjič je bila naša volitev ovržena zarad listov, ako je kdo naše stranke zapisal samo

imena odbornikov svojemu prijatelju, da ni pozabil, kateri se priporočajo; al sedaj si smejo nemčurji celó tiskati in gosp. Mulej ima pravico, v pisarni pri opravljenih v uradnih urah kmete izpraševati razne reči ter nagovarjati, da naj volijo te na „drukanih cegeljcih“.

Volilcev za 3. razred bilo je čez 500, prišlo jih je več kakor polovica k volitvi v torek 15. dne t. m., ktera se je pričela koj zjutraj ob 8. uri in trpela do pol 5. popoldne neprestano. Naš častiti deželni poslanec gosp. Kotnik bil je pri volitvi vse dni vedno nazoč, ni se ganil iz sobe, da je nadzoroval manipulacijo nemčursko. Koj ko se komisija vsede in suhljata pisarja peresa potipata, vlačijo se in že šumé tiskani listi iz irhastih žepov, da bi se tebi nič meni nič voliti začelo. Na to opomni hitro nekdo volilcev, da naj se ljudje poprej postavno opomnijo, po kaj so prišli, zakaj in kako naj volijo, namreč prostovoljno po svojem prepričanji, ne po zapeljivih listih. Akoravno težko, vendar se odpro usta prvosednika rekoč: vsak naj voli „frej-bilik“! Na to se volitev prične prostovoljno iz glave in kmalu je večina národna; to pa slavno komisijo hudo zbode, malo se spregleda in hajd! kar telegrafično vzdigne se ves nadepolni biriški mehanizem na križpote, obljubuje Bog vé kaj vse, in pritiska, da naj nemčurje volijo. Pred vrata volilne sobe pripelje se neutegoma neki znan zapravljivec, ter se valja po vozu, kakor Diogen po sodu glasno vpijoč: „farje proč! farje proč!“ Muleja pa Obrezo volite, ta dva sta moža, drugi so šeme!“ Al ni dovolj, prikažejo se še, ko po dežji mala mrgolaz na gorki zemlji, debeloglavi, podkupljeni hlapčoni med volilci, je nagovarjajo Obrezo voliti (toda koj za župana!) in če jim ne pritrdijo in gotovo obljubijo, začno se rotiti in zmirjati memo gredoče volilce národne, da nimajo tu nič opravila in po kaj da se vlačijo na Vrhniko itd. — Al vendar vsem tem oviram, vsej sili in agitaciji vkljub, zmagali smo národni koj prvi dan z večino.

Drugi dan potem voli 2. razred. Gospod župan Obreza z navadno komisijo priziblje se prvi zamišljeno v volilno sobo, in kmalu za njim pridrdra na strganem vozu njegov Diogen sopet pred vrata, ter opravlja prav glasno in energično službo poprejšnjega dne nad volilci — v lepo čast gg. Mulej-Obrezi. Al vse eno bi bila tudi v tem razredu národna večina zmagala, ako se nekteri slavehlepni komisijski izvoljenci ne bi bili tako silno izza mize volilcem pred nos predstavljali, ter jezno, srpo pogledovali vsacega volilca, kakor da bi očitno zahtevali: „mene voli; če ne te spodim, ne dobiš več zaslužka pri moji hiši!“ kajti trdo je že šlo nemčurjem za kožo; izmed inteligencije še niso imeli izvoljenega nobenega. Zmagali smo v tem razredu na pol.

Najbolj obupno in nekako s težkim srcem bližali so se naši možje k volitvi 1. razreda ob 3. uri popoldne, kajti preračunjeno je bilo na tanko, da, če se nemčurji vsi vdeležé volitve, smo pokopani popolnoma, ne enega ne izvolimo. Naš znani cesarsko-kraljevi gospod, roki v žepu držeč, že veselo korači kakor na straži pred svojo hišo od enega konca do družega — kajti zapisano je na kamniti plošči z zlatimi črkami glasovito imé „Alois Mulley Nr. 111“ — veselé se že naprej prav gotove zmage, ker vsem uradnikom je zapovedal: „da, ako ne gredó volit, bode jim pomagal!“ — Med tem ko se naši volilci — domači možje — pomenkvajo med sabo in poprašujejo skrbno, ali so že vsi skupaj ali še kdo naših pride, raznese se hitro med njimi ko električna iskra novica: vse je zastonj, zgubljeni smo! Pripelje se namreč nenadoma „mit allem Pomp“ bistriški Galè in od druge strani nasproti primaha jo možato s klobukom na zatilniku kaplan gosp. Kogej. Al očitno so mrmrali občani nad zadnjim, ker

je že poprej neki obljubil, da ne pride k volitvi, in ker je lahko dobro že prepričan, ker toliko časa pasturuje na Vrhniki, kaki so tukajšnji liberaluhi in kako očitno da se je bilo v naši županiji že mnogo let resnici s pestjó v obraz; al vse zastonj volil je nemčurje. *) Sramote so pobesili drugi duhovni gospodje oči, in renegata zbodlo bi v srce, ako bi srce za narod imel, ko je čul tožiti, da njegov glas pogubi nas národne volilce, zveste spoštovalce cerkve in domovine. V volilni sobi kraljuje od sedaj smrtna tihota; nikdo ne vé, kaj bi počel; eni so se hoteli volitve zdržati, drugi zopet ne, rekoč: volimo vse eno, ako ne zmagamo tako, zmagamo vsaj moralično. In krepko se poprimejo naši možje, nemčurji jamejo poskakovati, prelivati mokri pot in vihati si razmršene lasé, kajti konec volitve je — in na obeh stranéh je po naključbi enako število glasov. Kakor duše v vicah napenjajo nemčurji oči in stegujejo vratove proti oknu in vratom, ali se ne najde kak nemčursk maziljenec kje; — al ker le nobenega volilca več ni, mora se volitev skleniti. Sedaj priudriha znani Diogen spehano kljuse ter privleče hitro, toda že zastonj zaspalega nemčurčka k volitvi, poželjivo so ga res pogledovali bratje, toda do njega nimajo več moči, morajo se podati osodi žrebanja. Smeh se je zazibal na veselih obrazih domorodcev, ko po žrebu nemčurji cepajo, in med njimi tudi že izmed izvoljenih največi agitator, pred malo časom že v tretja nebesa zamaknjeni Mulej odpade, in na njihovo mesto stopijo Slovenci. — Tako je bila končana volitev; gosp. Mulej počiva zdaj v političnem grobu, na katerem si bere napis: Zaupanja ne dá niti nemčurstvo, niti barantija. Requiescat in pace!

Iz Kamnika. — Naš prečastiti kaplan g. Vrančič, spoštovan od vsacega mestjana, ki ni nemčur, je predstavljen! Govori se, da tega najbolj vzrok je novi dekan. Če tudi nam nikakor ni srce veselja igralo, ko je glas počil, da nam je g. Križaj namenjen za dekana, mislili smo vendar, čakajmo, kako in kaj. Ko pa ga je „Tagblatt“ vzel pod svoje krilo in mu hvalo pel, ostrmeli smo — in zdajci že predobro vemo, pri čem da smo.

Iz Vipave. („Sokol“) naš napravi 27. dne t. m. besedo s petjem, igro „konkurenca“ in plesom, pri katerem bode svirala domača godba. Nadjamo se veselega večera in obilega vdeleštva.

Srednjavas v Bohinji 20. okt. **) (Sejm za živino) je po vseh Svetih, to je, 4. novembra v Srednjivasi pri stari Fari v Bohinji. — Po deželi so sejmi na več krajih prepovedani zavoljo kužne bolezni v gobcu in na parkljih posebno pri goveji živini; al tukaj v Bohinji je vsa gospodarska živina dobro zdrava in se zato mlekarcam posebno priporoča. — Že to jesen je šlo okoli 1000 goved čez Bled na Gorensko in Koroško, in zdaj pobirajo naši stari sosedje Tominci zgodnje krave, ktere po teletenji pridejo sčasoma v Videm (Udine) in v Trst, kjer so čislane zarad dobre mlečne lastnosti. Cena srednji kravi je od 40 do 60 gold.

Iz Ljubljane. — 20. oktober! — za Avstrijo zgodovinsko pomenljivi dan — zopet smo se spominjali tebe, ko si nam pred 12 leti (leta 1860.) prinesel cesarjev glas — diplomu, ki nam je oklicala vladno premembo. Živo pred oči nam je 20. dne oktobra stopilo to, kar so „Novice“ takrat kakor vselej mirnega duhá pisale, rekoč: „Nihče, kdor ni prenapetih misli,

*) Še tisti večer je dobil g. Kogej dekret, da mora v Idrijo. Toraj: „gratias agamus domino Deo nostro!“ Vi Idričanje pa veste, kaj dobite. Mož je prav priden bil v kavarni in pri kvartah.

Pis.

**) Drugi dopis natisnemo prihodnjič, ker danes obá, došla nam še le popoldne, natisniti nikakor ni bilo mogoče.

Vred.

ne tají, da 20. oktober je začetek nove boljše dôle; vsak pa tudi vé, da le začetek je, in nič več kakor začetek, ki do tečnega razvitka ima še dolgo dolgo pot. Narod naš je praktičen narod, kateri pri vsaki novini čaka, kaj bo de djansko iz nje; ukati je potlej čas! — Tako so pisale „Novice“ oktobra meseca 1860. leta. Mislimo, da vsak bode potrdil, da so „Novice“ pravo govore. Kje smo Slovenci, kje je Avstrija čez 12 let? Gospodovali so in gospodujejo še dandanes na eni strani Nemci, na drugi Magjari — in kje smo?! In še so kolovodji centralistični tako slepi ali pa se le slepe delajo, da ne vidijo ali viditi nočejo sirote Avstrije, našemene s pogubnim liberalstvom. Naj úka, če ukati more, pravi patriot avstrijski!

— (V seji deželnega odbora 18. oktobra.) Deželni glavar vitez dr. Kaltenegger, ki je prvokrat predsedoval deželnemu odboru, je pričel sejo s pozdravom odbornikov ter potem predlagal, naj odbor dr. J. Bleiweisu za dolgo blagovoljno namestovanje deželnega glavarja izreče zahvalo, kar se je soglasno tudi zgodilo. Med mnogim drugim je odbor sklenil, na vlogo katoliško-političnega društva za napravo sirotišnice odgovoriti, da se čakati mora na končano zapuščinsko obravnavo po Mariji Svetini (Medjatovki) in da odbor ne bode naprave tega živo potrebnega zavoda spred svojih oči pustil. — Na pismo c. k. deželnega šolskega sveta zaradi osnove nadaljevalnih kmetijskih in obrtnijskih šol se je sklenilo, obrniti se na deželni šolski svet za sporočilo, kako je dandanes osnovan poduk v kmetijstvu v tukajšnji učiteljski pripravnišnici in ali bi ne bilo potrebno, da se ta pripravnišnica gledé kmetijskega poduka na obširnejši temelj postavi, ker pred vsem je treba v kmetijstvu dobro podučeni učiteljev, — ob enem pa bo tudi kmetijsko družbo naprosil, da bi mu naznanila, ali in po katerem načinu bi jej bilo mogoče, poduk v kmetijstvu na nadaljevalnih ljudskih šolah zdatno podpirati. — Izpraznjeno službo uradnega praktikanta je deželni odbor podelil diurnistu Jožefu Zanoškarkju.

— (Iz seje deželnega šolskega sveta 19. sept.), v kateri se je obravnavala „Tagbl.“ inšpekcija, naj zdaj tudi „Novice“ povedó, kako je tekla ta razprava. Ko je gosp. zapisnikar naznanil po zadnji seji rešene vloge, poprime gosp. predsednik grof Auersperg besedo in govori o oni inspekciji, češ, da je velik hrup včinila po mestu, in nanašaje se na §. 40. šolske postave o nadzorstvu, reče, da gospoda dr. Bleiweis in Praprotnik nista prav storila, da sta brez dovoljenja predsednikovega šla nadzorovat šolo učiteljev, in ju zategadel prosi, vprihodnje ravnati se po pravilih onega §.

Potem si izprosi dr. Bleiweis besede, rekši, da mu je jako drago, da je gospod predsednik sprožil to zadevo, o kateri je bil on sam namenjen danes govoriti, da izvé, kaj sl. deželni šolski svet misli storiti o onem „Tagblattovem“ članku, ki pod naslovom „Quousque tandem“ nesramno napada ne le njega in g. Praprotnika, temuč ves deželni šolski svet. (Dr. Bleiweis bere razžaljivi članek „Tagblattov“.) Pred vsem se drznem vprašati gosp. predsednika: ali se ne spominja, da sem v predzadnji seji nadzornika ljudskih šol gosp. dr. Jarca očitno vprašal: ali smejo udje deželnega šolskega sveta poslušati iti v šolo učiteljev v Ljubljano poklicanih, in da mi je g. dr. Jarc očitno odgovoril, da smejo brez ovire, ker šola je javna. Vprašanje in odgovor sta bila očitna in niti gosp. predsednik niti kdo drug ni ugovarjal. Na to sva neki dan šla z gosp. Praprotnikom v to šolo in po pozdravu vsacega učitelja sva se vsedla na zadnje klopi. Meni je še posebno bilo na tem ležeče slišati znanje učiteljev v kmetijstvu, in da mi je res za

to posebno mar bilo, je dokaz to, da sem odbor družbe kmetijske naprosil, naj dovoli, da gospodje učitelji pridejo na družbin vrt, kjer smo jim vpričo gosp. predsednika družbe kmetijske barona Wurzbacha razkazovali pluge, brane in druge mašine. In ta dobri namen ničvredna klika „Tagblattova“ tako surovo v blato tēpta! To je zahvala za to, da sem hotel tudi mrvico donesti nauku, zaradi kterege so bili nekteri učitelji iz dežele v Ljubljano poklicani! Nihče od naji se ni vedel za „nadzornika“; tudi meni je postava o nadzorstvu ljudskih šol znana in vem, v čem obstaja opravilstvo nadzorovalca, ki se navadno ne vsede na zadnjo klopi, ampak na stol pred poslušalce. Moje obnašanje v deželnem šolskem svetu v več kot 50 sejah gibalo se je zmirom na postavni poti in bilo je vselej tako, da morem odgovor dati deželnemu zastopu, ki me je poslal v deželni šolski svet. Vajen sicer že skozi 30 let napadan biti o narodnem in političnem svojem mišljenju od nasprotnikov svojih, se ne brigam za nikakoršno natolcevanje in sumičenje; al v svojih službenih zadevah ne dam se nikomur dotakniti mojega poštenja, zato tudi ne od tiste klike, ki v „Tagblattu“ le od škandala živí in poštene ljudi napada kot ropar mirno memogredoče ljudi. Zato po vsem tem prosim: naj gosp. predsednik 1) konstatirati dá, da sem v predzadnji seji očitno gori omenjeno vprašanje stavil in da mi je gosp. dr. Jarc očitno odgovoril, da ni nikakoršnega zadržka, da kdo deželnih šolskih svetovalcev gré poslušat. Dalje 2) prosim razsoditi dati: ali je to nadzorstvo, če kdo v šolo pride, se za poslušalca dotičnemu učitelju predstavi, vsede na zadnjo klopi in nikakoršnega poročila ne izroči šolskemu svetu? In 3) kaj misli sl. deželni šolski svet storiti o razžaljeni svoji časti in časti moji in Praprotnikovi?

Na to odgovorí gosp. predsednik, da tudi on se spominja vprašanja dr. Bleiweisovega in odgovora dr. Jarca, a da on je mislil, da je to le nekako občno vprašanje, in ker ni bilo do njega stavljeno, ni za potrebno spoznal, rešiti ga, zato še enkrat povdarja §. 40. šolskega nadzorstva, in zagotavlja, da priznava hvalevredni namen dr. Bleiweisa pripomoči vednosti kmetijski tudi pri učiteljstvu, in da bi mu bil rad dovolil, česar je želel, ako bi ga bil za to nagovoril.

Potem poprime c. kr. vladni svetovalec gosp. Hočevar besedo in pripoznava, da je „Tagblatt“ nesramno napadel delovanje šolskega sveta. Ta napad odbiti ste po njegovih mislih dve poti: ali službeno v časniku zavrnuti ta napad, ali pa tožiti „Tagblatt“ zaradi razžaljene časti. S časniki pričkati se, ne bi bilo dostojno dež. šolskemu svetu, vsaj se zapisniki o njegovih sejah tiskajo in nepristranski svet vé razsoditi, ali je resnica ali laž, kar kak časnik pisari. Čast dež. šolskega sveta je res razžaljena; al ker v onem članku ni naveden noben poseben moment, se ne vé, na kakošno stališče se vstopijo porotniki, zato misli, naj se obravnava današnje seje v vladnem časniku na kratko natisne in svet bode zvedel, kako deželni šolski svet sodi o onem „Tagbl.“ članku.

Potem še enkrat dr. Bleiweis poprime besedo in ponavlja, da je vse zlegano, kar „Tagblatt“ trdi, da sta on in g. Praprotnik stopila omenjeni dan kot nadzorovalca v šolo. Gosp. predsednik mu odgovorí na to, da je prof. Lesjaka in pl. Gariboldi-a vprašal, in da mu je Lesjak rekel, da ga je dr. Bleiweis nagovoril z besedami: „Sva poslana od deželnega šolskega sveta“; prof. Gariboldi pa, da se ne spominja besed.

Zdaj poprime gosp. Praprotnik besedo in se čudi navedenim besedam: „sva poslana“, ker besede

dr. Bleiweisove so bile le „kot uda deželnega šolskega sveta“ in ne druge.

Za te in ne druge besede, ker vem, kaj govorim — je dodal dr. Bleiweis — zastavim svojo čast in rečem, da je grda laž, ako se te besede zvišajo v „poslana od dež. šolskega sveta“, vsaj to bi bila od najne strani laž, ako bi se bila vpeljala z besedami poslanstva. In to bodem očitno povedal.

Sicer pa se skladam s predlogom gosp. vladnega svetovalca Hočevarja, da se današnja obravnava razglasi v „Laib. Zeitg.“ proti temu, da pred natisom tudi jaz vidim rokopis. — Potem je bil predlog soglasno sprejet.

— (*Dramatično društvo*) je predstavilo v nedeljo v deželnem gledališču šaloigro „Sprejeto“ in pa burko s petjem „Čevljar-baron“. „Sprejeto“ se je le mlačno sprejelo, akoravno sta se posebno „Dobrinka“ (gospodičina Podkrajšekova) in „baron Sila“ (gosp. Josip Nolli) hvalevredno prizadevala, suhoparno igro brez djanja rešiti propada. Vse drugačno godilo se je pa priljubljeni Alešovčevi burki „Čevljar-baron“; prejšnja tožljivost občinstva se je popolnoma zgubila in živahno ploskanje je pričalo, da občinstvo rado dá hvalo, komur hvala gré. Posebno odlikovali so se: gospá Valenta-Brusova („baronica Rošička“), ktera je težko nalogo v vsacem obziru mojstersko izvršila, — gosp. Kajzel („Nacelj“), kteri je kakor nalašč za to rolo, — in pa gosp. Nolli in gospodičina Pardubska. Gospodičina Stembergova, ktera je prvokrat stopila na oder, utegne dobra akvizicija biti, ko se bolj privadi muze Talije. Pelo se je dobro in precej obilo zbrano občinstvo je zadovoljno zapustilo deželno gledališče. Naj dramatično društvo vselej na tanko sitice dene, kar prinese na oder, da narodna dramatika ne bode hirala in da napredek ne ostane prazen glas.

— (*Četrta slovenska predstava*) dramatičnega društva bo v soboto 26. oktobra. Predstavljala se bode prvokrat igra „Ljubljanski postopač“, obraz iz meščanskega življenja v 4 dejanjih, ktero je po českem izvirniku K. Tyla predelal J. Starè. Igra ima prav lepe in hvaležne naloge in mnogo dejanja in se utegne pri primernem igranju občinstvu prikupiti.

— Po dopisu c. k. tržaške vlade so se pri ovcah v Brestu okraja Koperskega v Istri zopet kozé (osepnice) prikazale, tudi v Skalnici (okraja Voloskega) jih še imajo. — Ker so letos iz Istre na Kranjsko bile kužne kozé zatrosene, je c. k. deželna vlada Kranjska ostro prepovedala, da čez zimo ne smejo nobene Kranjske ovce v Istro, da nam zopet te hude nadloge ne prinesó v deželo,

— (*Sl. odbor družbe kmetijske*) je vredništvo naprosil, sledeči razglas sprejeti v svoj list:

Gospodom predstojnikom podružnic kmetijskih,

ki podpisanemu odboru še niso poslali letnega doneska gosp. družbenikov, se vljudno izročá prošnja, naj se podvizajo s tem, kajti leto gréh koncu in družba kmetijska potrebuje onih doneskov.

Glavni odbor družbe kmetijske 15. oktobra 1872.

— (*Sufolških prešičev*) pri dražbi v soboto se je prodalo 39. Najviša cena za par (mrjasčeka in svinjico) je bila 78 gld., najniža 15 gld. Prodali so se prešiči cenejše memo lanskega leta zato, ker je kupca premalo bilo.

— (*Deželna komisija za povzdigo konjereje*) je v poslednji svoji seji sklenila, da gospodar Hočevar iz Brnika dobí žebca „Banjolet“ po imenu, gospodar Vodnik v Zaborštu pa žebca „Kranjec“ imenovanega.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — Do danes ni še razglašen cesarski patent o sklicu prihodnjih deželnih zborov. Vendar pišejo danes dunajski časniki, kterim ministerstvo svoje misli navdihuje, da se deželni zbori začnó 5. dne prihodnjega meseca, kteri pa bodo, ker se državni zbor ima že v prvi polovici decembra pričeti, sopet celó malo časa životarili. Pa tudi o državnem zboru se sliši, da bode kmalu pri kraji, ker razen tega, da davke dovoli za prihodnje leto, bode dobil nálog izdelati drug način volitev poslancev za državni zbor, to je, glasovito „Wahlreform“. — Kar se kranjskega deželnega zbora tiče, je on odločno že protestoval zoper volitev državnih poslancev po drugi poti kakor po poti deželnih zborov, in tedaj takrat — če ne že popred — pride čas, da naši poslanci slávó dadó državnemu zboru. — Poljaki so že priklenjeni v državni zbor, kajti dal se jim bode — minister!

Hrvaško. Pri volitvah deželnih poslancev v okraji Delniškem je bil vklub siloviti agitacije Starčeviča izvoljen narodni kandidat dr. Dežman z 81 glasovi proti 6, ki jih je s silo vlovil Starčevič, v Grubniškem polji pa je bil skor enoglasno izvoljen tudi kandidat narodne stranke duhoven Čiro Turalo. V Oseku in Samoboru sta bila izvoljena Magjarona — na podlagi nepostavno sestavljenega imenika volivcev; protestuje se tedaj zoper te volitvi. — Deželni zbor se ima začeti 3. novembra; al raznaša se glas da se odloži do — marca prihodnjega leta!

Turčija. — Na Turškem so vsak hip drugi ministri. Veliki vezir Mithad Paša — Mladoturk, zagrizeni sovražnik Slovana in dober prijatelj Andrassyev — je zopet odstavljen; na njegovo mesto pride menda za kratek čas Mehemet Rudši Paša. — Med Črnogorci in Turki nastali razpor žuga vneti rešenje „turškega vprašanja“. Srbski vladni časnik „Vidov dan“ zeló razdražen obravná ta razpor in pravi, da bo mir težko dolgo trajal na Turškem. Bismark bode tudi tukaj štrono tisti starodiplomatični dogmi, ki misli, da „obstoj Turčije je evropska potreba“. Že je poslal svojega najboljšega prijatlja in premetenega diplomata Kaudella za poslanca v Carigrad, — in osupnjeni gledajo Angleži, kaj da to pomeni?

Listnica vredništva. Gosp. dopisniku „iz Gorenškega“: Res je, da „kjer taka baba gospodarji, volk mesari“, in da v taki hiši mora iti vse rakovo pot. Pokažite tisti „dobri gospodinji“ te vrstice in povejte jej, da je zapisana v črne bukve gospodarstva. — Gosp. dopisniku „v Ložu“: Poslani dopis o občinskih zadevah in vzlasti v razdelitvi gozdov nam je premalo jasen, da bi ga natisniti mogli; težko nam je potem popravljanje, da se kaj napak ne reče.

Žitna cena

v Ljubljani 19. oktobra 1872.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 6 fl. —. — banaške 7 fl. 20. — turšice 4 fl. —. — soršice 4 fl. 20. — rži 3 fl. 70. — ječmena 2 fl. 80. — prosa 3 fl. 20. — ajde 3 fl. —. — ovsa 1 fl. 80. — Krompir 1 fl. 70.

Popravek. V zadnjem žitnem cenilniku pri ceni prosá namesti 4 gold. 50 kr. beri 3 gold. 50 kr. — Naznanjena cena je zmirom zanesljiva, ker jo dobivamo od mestne gosposke; za tiskarne pomote prosimo oproščenja.

Kursi na Dunaji 22. oktobra.

5% metaliki 65 fl. 15 kr. Ažijo srebra 107 fl. — kr.
Narodno posojilo 70 fl. 30 kr. Napoleondori 8 fl. 67 kr.